

بررسی تأثیر محیط سردایش پس از عملیات انحلال کامل و تأثیر عملیات پیرسازی بر ریزساختار و سختی سوپر آلیاژ پایه نیکلی IN100

احمد رحیمی، شمس‌الدین میردامادی، سید حسین رضوی^۱، سید مهدی عباسی، امیر جعفری^۲

۱- دانشکده مهندسی مواد و متالورژی، دانشگاه علم و صنعت

۲- دانشکده مهندسی مواد، دانشگاه مالک اشتر تهران

The effect of cooling rate after solution heat treatment and effect of aging treatment on the microstructure and hardness of cast Ni-based IN100 superalloy.

A.Rahimi, Sh.Mirdamadi, S.H.Razavi¹, S.M.Abbasi, A.Jafari²

1. Department of Material Science, IUST, Iran, Tehran

2. Department of Material Science, MAUT, Iran, Tehran

چکیده

در تحقیق حاضر به بررسی تأثیر محیط‌های سرمایش آب، روغن، هوا و کوره پس از طی سیکل عملیات حرارتی انحلال کامل، قبل و بعد از عملیات پیرسازی، بر ریزساختار و سختی سوپر آلیاژ پایه نیکلی IN100 پرداخته شده است. نتایج بیانگر آن است که نمونه‌ای که پس از عملیات انحلالی در هوا سرد می‌شود دارای بیشترین میزان سختی می‌باشد چرا که درصد حجمی اندازه رسوبات γ اولیه که به ترتیب برابر با 18 ± 2 درصد و 300 ± 20 نانومتر می‌باشد و حضور ذرات ریز ثانویه γ در کنار ذرات درشت اولیه، حالت بهینه ریزساختاری را برای آلیاژ بوجود می‌آورند. نمونه‌هایی که با سرعت سرمایش بیشتر سرد شده‌اند دارای کسر حجمی و اندازه رسوبات کمتری می‌باشند و هیچ گونه اثری از ذرات ریز ثانویه در آنها مشاهده نمی‌شود و به همین دلیل سختی در این نمونه‌ها از نمونه‌ای که در هوا سرد شده مقادیر بسیار کمتری می‌باشد. همچنین نتایج بیانگر این است که نمونه‌ای که در کوره سرد شده است هر چند درصد حجمی رسوبات استحکام بخش آن در مقایسه با نمونه در هوا سرد شده در حدود ۷ درصد بیشتر است ولی به دلیل درشت شدن ذرات، سختی آن در حدود ۲۰ ویکرز کمتر است. همچنین نتایج نشان داد به واسطه انجام عملیات پیرسازی افزایش سختی در تمامی نمونه‌های انحلالی اتفاق افتاده و بیشترین میزان سختی برای نمونه سرد شده در هوا به واسطه افزایش کسر حجمی فاز استحکام بخش γ از 18 ± 2 به 31 ± 2 درصد و حضور ذرات ریز γ ثانویه، بدست خواهد آمد.

واژگان کلیدی: سوپر آلیاژ پایه نیکل IN100، عملیات حرارتی انحلالی، سرعت سرمایش، γ اولیه، عملیات حرارتی پیرسازی.

Abstract:

The purpose of this study is to investigate the effect of quenchant such as water, oil, air and furnace after solution heat treatment on the microstructure and hardness of cast Ni-based IN100 superalloy. In addition, the effect of aging cycle, has been studied. Results showed that, specimen cooled at the air has higher values of hardness because of volume fraction and size of primary γ which are $18 \pm 2\%$ and 300 ± 20 nm, respectively and also the presence of fine secondary γ in the microstructure. The volume fraction and size of primary γ for specimen cooled with more cooling rate than air, has less value and no fine secondary γ has been detected. Furthermore, results showed that aging treatment caused an increase in volume fraction and size of primary γ and desired microstructure observed for specimen that cooled at air followed by aging at 900°C for 10hr.

Keywords: Ni-based IN100 superalloy; Solutioning treatment; Cooling rate; Primary γ ; Aging treatment.